

POSTANOWIENIE

Dnia 10 grudnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

w sprawie z powództwa Ł. Ł.
przeciwko Zarządowi O. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w K.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 10 grudnia 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 16 lipca 2019 r., sygn. akt I AGa (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od powoda na rzecz strony pozwanej kwotę 2717
(dwa tysiące siedemset siedemnaście) zł tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania wobec wykazania przez skarżącego, że sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania ustawodawca zmierza w ten sposób do zagwarantowania, że skarga kasacyjna (nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń) będzie pełnić przypisane jej funkcje

publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek do czterech ma więc zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie. Postępowanie kasacyjne nie jest bowiem kolejną instancją pozwalającą stronie na uruchomienie kontroli zasadności orzeczenia kończącego postępowanie wydane przez sąd drugiej instancji.

Powód Ł. Ł. skargę kasacyjną wniesioną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 16 lipca 2019 r., sygn. akt I AGa (...) w zakresie rozstrzygnięć zawartych w punktach I lit. b, c i d, II i III, tj. w zakresie, w jakim Sąd nie uwzględnił żądania zapłaty kwoty 130 699,96 zł (kwoty 120 614,60 zł powiększonej o skapitalizowane odsetki ustawowe za opóźnienie) za pozostawione materiały budowlane na placu budowy oraz w zakresie kosztów postępowania, oparł na przesłance z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., wskazując, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Wyróżniona w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zachodzi wtedy, gdy zasadność zarzutów podniesionych w skardze kasacyjnej wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji w skardze kasacyjnej, o charakterze elementarnym polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym. Tych elementów nie można przypisać przedstawionemu przez skarżącego uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej. Treść uzasadnienia tej części skargi kasacyjnej eksponuje okoliczność, że w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 2019 r., którym uchylono wcześniej wydany w tej sprawie wyrok Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 13 września 2019 r. i w tej części przekazano sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania, wskazano, że nie jest wykluczone zastosowanie instytucji bezpodstawnego wzbogacenia, jeżeli materiały dostarczone przez podwykonawcę na plac budowy zostały wykorzystane przez innego wykonawcę, który kontynuował

wykonanie robót budowlanych na rzecz inwestora. Tymczasem ten wywód Sądu Najwyższego odnosi się tylko do ewentualnej podstawy materialnoprawnej, która może być brana przy ocenie przez sąd *meriti* zasadności powództwa. Nie przesądza ani o tym, że przesłanki tej odpowiedzialności w rozpoznawanej sprawie wystąpiły, ani też o tym, czy z uwagi na treść zgłoszonego żądania i przywołane dla jego uzasadnienia okoliczności faktyczne w pozwie taka ocena w sprawie jest dopuszczalna. Niezależnie od powyższego należy mieć na względzie, że zgodnie z art. 398²⁰ k.p.c., sąd któremu sprawa została przekazana, związany jest tylko wykładnią prawa dokonaną w tej sprawie przez Sąd Najwyższy, co obejmuje znaczenie przepisów prawa (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 października 2002 r., II CKN 860/00, nie publ.). Sądu drugiej instancji, któremu została przekazana sprawa do ponownego rozpoznania, nie wiążą więc „wytyczne” wykraczające poza wykładnię prawa co do dalszego rozpoznania sprawy inaczej niż ma to miejsce, zgodnie z art. 386 § 6 k.p.c., w odniesieniu do wskazań sądu drugiej instancji co do dalszego postępowania wyrażone w uzasadnieniu wyroku sądu drugiej instancji (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2001 r., V CKN 437/00, IC 2002, nr 4, s. 50 i z dnia 7 czerwca 2019 r., I CSK 240/18, nie publ. oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2020 r., II CSK 361/19, nie publ.).

Skargi kasacyjnej nie można uznać za oczywiście uzasadnioną także z uwagi na podniesione w niej zarzuty naruszenia prawa procesowego oraz zarzuty naruszenia prawa materialnego. Co do zarzutów procesowych należy wskazać, że jakkolwiek sąd rozpoznając żądanie, zgodnie z zasadą *da mihi factum dabo tibi ius*, powinien wziąć pod uwagę wszelkie podstawy prawne uzasadniające jego uwzględnienie, to jednak nie pozostaje bez znaczenia podana przez stronę podstawa prawna dochodzonego roszczenia, gdyż determinuje ona także podstawę faktyczną powództwa. Sąd może więc uwzględnić dochodzone roszczenie na innej podstawie prawnej, nie naruszając granic wynikających z art. 321 § 1 k.p.c., tylko wtedy, gdy nie wykroczy poza wskazaną przez stronę podstawą faktyczną, na której opierała ona swoje żądanie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2019 r., III CSK 284/17, nie publ.). Z uzasadnienia wyroku zaskarżonego skargą kasacyjną wynika, że przyczyną niezastosowania przez Sąd

drugiej instancji z urzędu przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu do oceny żądania powoda było zaniechanie przytoczenie przez niego w pozwie okoliczności faktycznych wskazujących na to, że pozwany został bezpodstawnie wzbogacony kosztem powoda o równowartość pozostawionych i wykorzystanych w dalszej budowie materiałów należących do powoda.

Również z punktu widzenia wskazanych w podstawie skargi kasacyjnej przepisów prawa materialnego nie można uznać skargi kasacyjnej za oczywiście uzasadnionej. Sam fakt pozostawienia na budowie materiałów stanowiących własność powoda, wykorzystanych następnie do kontynuowania budowy, nie przesądza o tym, że podmiotem bezpodstawnie wzbogaconym i to kosztem powoda, będącym podwykonawcą, jest strona pozwana będąca inwestorem. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie wskazano też żadnego argumentu prawnego wykazującego oczywistą zasadność z uwagi na podniesioną w zarzutach okoliczność upadłości generalnego wykonawcy (K. sp. z o.o. s.k.a).

W sprawie nie zachodzi także nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozagę - w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). O kosztach postępowania kasacyjnego - na stosowany wniosek zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną - orzeczono na podstawie art. 98 § i 3 w zw. z art. 99, 391 § 1 i 398²¹ k.p.c. z uwzględnieniem także przepisów § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 6 i § 15 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jedn. tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 265).